

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. XCIV. Hortus domui donatæ contiguus, utrùm contineatur in donatione domus per patrem filio facta, quando talis hortus etiam erat contiguus magnæ domui per partem sibi referuatæ; & inter ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

S V M M A R I V M.

- codicillari, quando agitur de posthumo, non autem quando agitur de jam nato, ut videre est apud Iulium Clar. in §. testamentum, quæst. 46. num. 1. & 2. Grass. in §. codicillus, num. 21. Coll. in tract. de facti scientia, centur. 2. distinct. 2. num. 13. Turret. de claus. codicil. q. 54. effect. 33. per totum, ubi testatur de communi, & magis communi Doctorum sententia. Fular. de substit. quæst. 569. n. 1. apud quos plures alii allegantur.
- 10 Et hæc multò magis procedunt, quando ultra clausulam codicillarem, apposita quoque fuit clausula, omni meliori modo, quæ supplet vitium præteritionis.
- 11 Peregr. conf. 60. n. 3. vol. 1. † Clausula enim illa habet vim transubstantiandi actum factum per modum inutili ad alium modum utilem, per quem fieri potuisset. Peregr. conf. 54. n. 8. vol. 4.
- 12 Accedit clausula institutionis facta in summa quinque solidorum, in favorem omnium ad successionem venite prætendentium, quæ saltem operatur cum est conjuncta dictæ clausulæ, omni meliori modo. Peregr. de fideicom. art. 36. num. 58. Guid. Pap. cum Addit. decis. 459. Cravet. conf. 162. Papon. lib. 20. tit. 1. des testaments, n. 11.
- 13 Dictam autem filiam præteritam, statim à die mortis paternæ, habituram esse suam legitimam cum fructibus, superius ostendimus: & probatur ex notatis per Gabriel. conf. 109. n. 5. vol. 1.
- 14 An autem habitura sit etiam Trebellianicam, quæstio est controversa: verius tamen esse existimo, quod solam habitura sit legitimam, quia restitutio sit purè, & sic duæ quartæ in eadem persona ratione ejusdem rei purè restituendæ concurrere non possunt, ut quando agitur de præteritione filii jam nati, verius esse tradit Fular. in tract. de substit. quæst. 569. numero 49. & 50. Gratian. discept. cap. 901. num. 28.
- 15 Rot. decis. 568. n. 4. part. 1. recent. † Quidquid dicat Thesaur. decis. 141. n. 18. de æquitate detrahi posse duas quartas, quando institutus fuit hæres extraneus, quia contrarium verius est, ex notatis per Franc. Merlin. controvers. forens. centur. 2. cap. 78. n. 5. & per Turret. in tract. de claus. codicil. q. 54. effect. 33. num. 24. ostendentem contra Thesaurum adesse communem opinionem.
- 16 Notandum tamen est, quod in isto casu erit in electione filii præteriti detrahere legitimam, vel Trebellianicam, prout sibi magis expediat, & eligere poterit pinguiorem. Cuman. in l. coheredi, §. cum filia, n. 4. ff. de vulg. Cyn. in l. quamquam, num. 3. vers. aut queritur, Cod. ad leg. falcid. Bald. in l. jubemus, n. 6. vers. in l. autem, Cod. ad Trebell. Gabriel conf. 113. n. 5. in fin. vol. 1. Merlin. de legitima, lib. 1. tit. 3. q. 1. n. 16. vers. quod autem eleganter declaratur.

CAPVT XCIV.

Hortus domui donatæ contiguus utrùm contineatur in donatione domus per patrem filio facta, quando talis hortus etiam erat contiguus magnæ domui per patrem sibi reservatæ, & inter utramque domum intermedius, magisque conveniens cum structura magnæ domus, quam sibi pater reservaverat: Et ex quibus conjecturis constare possit de intentione donatoris, quoad hortum domui donatæ contiguum.

Tom. I. Pars II.

- 1 Hortus non comprehenditur in donatione domus, quando verbis clavis fuit à donatione exceptus.
- 2 Quando hortus ponitur tanquam unum ex confinibus domus donatæ, non censetur in donatione contentus.
- 3 Si aliqua camera sint extra terminos domus donatæ, non continentur in donatione.
- 4 Si fabrica modus domus reservata & horti sit conformis, domus potius reservata horti adiudicandus est.
- 5 Hortus in dubio non comprehenditur sub donatione domus.
- 6 Ut hortus ex conjecturis sub donatione domus contineatur, requiritur concursus plurium conjecturarum.
- 7 Tres proponuntur conjecturæ ex quibus hortus domui accedat.
- 8 Hortus accessorius domui reservatæ illi adiudicari debet.
- 9 Hortus diverso tempore & diverso pretio comparatus, non continetur sub dono donatæ.
- 10 In casu dubio, ut sciatur cui domui accedat hortus, standum est libris rationum patris donatoris.
- 11 Si donatarius post donationem hortum ab ipso donatore titulo locationis acceperit, ex hoc desumitur conjectura, non eam fuisse partium intentionem, ut hortus donatus esset.
- 12 Sola conjectura petita ex eo quod donator hortum destinasset vivens ad usum parvæ domus, non sufficit ut ex eo concludatur, hortum sub donatione domus contineri; sed præterea alia conjecturæ requiruntur.
- 13 Pro conjectura non sufficit quod ad hortum pateat aditus ex domo donatæ, sed probandum est, ita ex ea ad hortum patere aditum, ut aliunde patere non possit.
- 14 Diviso horti facta per sepem ligneam & amovibilem, nihil infert ad proprietatem prædii divisi per illam sepem temporariam.
- 15 Accidens non mutat naturam rei, nec impedit quominus ipso sublato, res redeat ad pristinam naturam: ideo clausum ad tempus, finito tempore perinde est ac si nunquam clausum fuisset.

Hortum sub domus donatione minimè comprehendendi, constabat ex verbis donationis per patrem in favorem filii factæ, cum ipse sibi reservaverit nominatim magnam domum suæ habitationis, & hortum illi contiguum: † ita ut non esset recurrendum ad ad præsentiam observantiam interpretativam, seu assertam destinationem donatoris, quæ non debet attendi quando verba dispositionis sunt clara, prout hic. Cum de jure hortus, quanvis cum domo fuisset emptus, vel ad usum domus destinatus, non veniat in donatione domus, quando fuit exceptus. Gloss. & Bart. in l. olympico, ff. de servit. urban. præd. Mancic. de coniect. lib. 9. tit. 2. n. 36. vers. sed an hortus. Cast. dicta l. olympico, n. 2. in fine, Rot. decis. 136. num. 9. part. 1. recent.

Idque tantò magis procedit, quia in donatione parvæ domus facta filio secundogenito, dictus hortus ponitur tanquam unum ex confinibus ejusdem parvæ domus: ideo ab illa censetur exclusus. Confines enim apponuntur ad certificandam rem ipsam donatam, l. forma, in prin. ff. de censib. l. cum servo.

R 3 §. 1.

210 Petri Francisci de Tonduti Sanlegerij,

§. 1. ff. de contrahend. empt. l. Titius hares, ff. de action. empt. Gracian. discept. forens. cap. 6 §. 7. n. 19. Alex. conf. 54. ponderatis verbis, in princip. lib. 3. & conf. 204. n. 4. vers. accedit, lib. 6. † Et idem dicendum est de cameris inferioribus, quæ notoriè sunt extra confines domus donatæ. Mantie. de tacit. convent. lib. 4. tit. 15. n. 32. & 34. vers. idem conceditur. Menoch. lib. 4. præsumpt. 129. n. 17. & 21.

4 Et quanvis res esset dubia; tamen dicendum potius esset hortum sub tali donatione minimè contineri, quia cum utraque domus habeat aditum ad hortum, & ambulatorium superius, continguum aulæ magnæ domus per patrem sibi reservatæ; quod quidem ambulatorium, seu galerie, tantum se proerendit, quantum ipsemet hortus inferior, & parietes dicti ambulatorii eadem forma eademque materia compositi sunt quo ipsa magna domus, ac cum eadem proportionè: & è contrario, parva domus donata longè inferior est magna domo, necnon muro dicti horti, qui murus è magna domo usque ad parvam per totum horti spatium eodem contextu diffunditur, eodemque fastigio & pennis ac frontispicio exornatur; omnino concludendum est, patris donatoris intentionem fuisse, ut quemadmodum tota obstructio muris, & ambulatorii ad magnam domum pertinet, ita & hortus qui muro subjacet, eidem magnæ domui accedat: cum in similibus controversiis recurri debeat ad conjecturas, & ad id quod est verisimile. † Et si res sit dubia, potius hortus magnæ domui quam parvæ adjudicandus est, ut testatur Dec. conf. 109. n. 1. & 2. Craver. conf. 234. n. 2. vers. secundò. Mantie. de tacit. convent. lib. 13. tit. 28. n. 37.

6 Præterea, quia ut hortus dicatur comprehensus in dispositione facta de domo, non sufficit una conjectura, sed plures requiruntur: quoniam ex uno argumento non rectè elicitur præsumptio voluntatis: ut bene notavit Cujac. ad l. prædii 91. ff. de leg. 2. sup.

7 lib. 7. respons. Papiniani. † Nempe attendendum est utrum hortus, domus causâ fuerit comparatus, utrum per domum in hortum aditus sit, denique utrum hortus sit additamentum, & accessio domus: ut habetur in d. l. prædii, §. qui domum, ff. de legat. 3. † Hortus autem de quo agitur, non fuit comparatus causâ parvæ domus, aditumque principalem habet per magnam domum, & ipse cum toto ejus ambulatorio magnæ domui accessorius est. Potius igitur ad magnam domum pertinere censendus est, ex Menoch. lib. 4. præsumpt. 129. n. 11.

9 Et in facto constabat, quod tempore emptionis parvæ domus hortus jam erat unitus magnæ domui: hic enim comparatus fuerat anno 1476. parva verò domus anno 1528. & ideo cum diverso tempore, & diverso pretio hortus fuerit comparatus, sequitur illum in donatione parvæ domus non esse comprehensum, ut probat text. in dicta l. prædii, §. balneas, ff. de legat. 3. quem ad hoc allegat Menoch. dicta præsumpt. 129. n. 12. & tradunt omnes DD. in dicta l. prædii, §. qui domum, de legat. 3. & in l. olympico, ff. de servit. urban. prædior.

10 Accedit quod dictus testator in suo libro rationum nominatim expressebat, præfatum hortum ad parvam domum minimè pertinere: unde libris donatoris in hac materia, si casus esset dubius, credendum esset: præsertim cum ageretur de viro perspicacissimæ probitatis, & integritatis: dicta l. prædii, §. Titio, & §. balneas, & ibi DD. Tusch. præst. conclus. tom. 2. lit. D. conclus. 227.

11 Rursus res clara redditur ex eo, quod donator filio secundogenito donatario parvæ domus partem horti cum cameris inferioribus titulo locationis con-

cesserat, quod factum non fuisset si illa in donatione essent comprehensa: & ideo si de destinatione tractandum esset, ultima consuetudo testatoris, quæ in dicta locatione consisteret, fuisset attendenda. Suid. conf. 195. num. 16. Mantie. de conject. lib. 3. tit. 9. num. 5.

12 Sed & hæc destinationis conjectura, licet in se vera sit, non sufficit; sed requiritur concursus aliarum conjecturarum, nec debet Index unquam temerè ex una conjectura voluntatis quidquam de ea decernere; non ex uno scilicet navem ædificare, ut loquitur Cujac. in dicta l. prædii, §. Titio, tom. 4. fol. mibi 996. † Vbi dicitur, non sufficere quod ad hortum sit aditus ex parva domo, sed oportere aditum esse ex sola parva domo; aut si sit aditus etiam aliunde, oportere quod unico pretio, & eodem tempore cum parva domo sit acquisitus: Cum ergo aditus pateret ad hortum illum, tam ex parva, quam ex magna domo, conjecturæ locum non habent favore parvæ domus, quia requirebatur quod ita pateret, ut patere non posset aliunde, ut bene explicat Castrenf. in dicta l. olympico, n. 2. Mantie. de tacit. convent. lib. 4. tit. 15. n. 26. vers. rursus obijciunt. Gabriel conf. 94. n. 9. & 10. vol. 2.

14 Et quanvis secundogenitus donatarius dimidiâ partem horti prædicti sibi à patre locatam divideret per septem lineam ex lignis ficcis confectam; non tamen ex eo prætendere potest illam medietatem ad se pertinere, cum clausula illa facta fuerit ad tempus duntaxat: nempe ne famuli unius domus ad alteram accedere possent, durante tempore conductionis. Certum autem est, aditum clausum ad tempus, finito tempore censi debere ac si clausus nunquam fuisset. Castrenf. conf. 211. in fine, volum. 1. Gabriel conf. 94. num. 13. vol. 2. † Quia accidens non immutat naturam rei, quæ finito tempore illius redit ad primum statum, l. arbor, §. de vestibulo, ff. communi divid. juncta l. sicut ades, ff. de legat. 3. & l. quod conclave, ff. de damn. infect. Castrenf. loco citato, vers. certe idem puto.

Hæc causa post longam controversiam inter fratres Nobiles, & prudentes, fuit transactione sopita:

CAPVT XCV.

Quando filix dos constituta est in pecunia, & præterea marito fuerunt tradita scrinia quæ fuerunt æstimata cum mobilibus, & mundo muliebri in illis contento, & maritus talem æstimationem soluto matrimonio promissit restituere illis, quibus dos restituenda erit, maritum teneri uxore mortuâ non solum dotem, sed etiam mundi muliebris, & scriniorum æstimationem restituere, non obstante pacto quod mundus muliebris pertineret ad superstitem: quod ex ipso corpore mobilium intelligendum est, at æstimatio hæredibus, seu successoribus uxoris restituenda est.

S V M M A R I V M.

1 Mundus muliebris est quid separatim à dote, nec partem dotis constituit. Intellige ut infra.

2 Si